

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Dukesa a sudcov JUDr. Juraja Semana, JUDr. Anny Markovej, JUDr. Jany Zemaníkovej a JUDr. Zuzany Ďurišovej, v právnej veci žalobcu **Ž.C.**, zastúpeného Doc. JUDr. J. CSc., advokátom, proti žalovanému **M.**, zastúpenému JUDr. M., advokátom, **o zaplatenie 30 000 000,- Sk s prísl.**, ktorá sa viedla na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 22 Cb 511/01, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. januára 2006 č. k. 3 Obo 114/2005–360, takto

r o z h o d o l :

Mimoriadne dovolanie **z a m i e t a .**

Žalobca a **Ž.S. a. s.**, zastúpeného Doc. JUDr. J. sú povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne žalovanému na účet jeho právneho zástupcu 8 630,17 € náhrady trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou žalobca žiadal zaviazať žalovaného zaplatiť 30 mil. Sk s 19% úrokom z omeškania od 1. októbra 1999 do zaplatenia. Pôvodným žalobcom boli **Ž.**. Ich procesným nástupcom sa v roku 2002 stala **Ž., a.s.** (v ďalšom texte odôvodnenia uvádzaní ako predchádzajúci žalobca). Žalobcu zviazal zaplatiť žalovanému 417 365,- Sk náhrady trov konania. Rozhodol tak s odôvodnením, že žalobca ako objednávateľ uzavrel so žalovaným ako zhotoviteľom 11. decembra 1997 zmluvu o dielo

na skúšky prototypu rušňa 755. Zhotoviteľ sa zaviazal, že urobí skúšky prototypu rušňa 755, pričom súčasťou zmluvy je príloha č. 1, tvoriaca neoddeliteľnú súčasť zmluvy. V bode 4 zmluvy si účastníci dojednali začiatok prototypových skúšok na IV. kvartál roku 1997 a ukončenie I. etapy prototypových skúšok v II. kvartáli roku 1998 a ukončenie II. etapy prototypových skúšok v overovacej sérii a predloženie návrhu na schválenie prototypu dňom ukončenia zmluvy. V bode 6. účastníci dojednali cenu vo výške 54 mil. Sk bez DPH a v bode 7 dohodli platobné podmienky tak, že zálohovú platbu poskytne objednávateľ žalovanému vo výške 10 mil. Sk do 31. marca 1998, vo výške 10 mil. Sk do 30. septembra 1998, vo výške 10 mil. Sk do 31. marca 1999, vo výške 4 mil. Sk do 30. júna 1999 a konečnú platbu vrátane DPH dňom ukončenia zmluvy. V bode 8 účastníci dohodli, že termín začiatku prác na prototypových skúškach je dňom podpísania zmluvy a termínom ukončenia prác je jún 1999. Žalobca listom, označeným ako výzva na vrátenie zálohovej platby z 31. júla 2000, doručeným žalovanému dňa 9. augusta 2000, odstúpil od zmluvy. V liste je uvedené, že došlo k podstatnej zmene okolností, za ktorých bola zmluva uzavretá, čím došlo k zmareniu účelu zmluvy v zmysle § 356 a nasledujúcich Obch. zák.

Žalobca skutkovo nevymedzil okolnosti, ktoré existovali v čase uzavretia zmluvy a ani svedkovia, ktorých navrhol a boli vypočutí v konaní, sa nevedeli k okolnostiam uzavretia zmluvy vyjadriť. V tejto súvislosti súd prvého stupňa poukázal na výpovede jednotlivých svedkov. Bolo potrebné, aby v odstúpení od zmluvy žalobca skutkovým vymedzením uviedol konkrétne skutočnosti, za ktorých bola zmluva uzavretá. V odstúpení od zmluvy však takéto skutkové vymedzenie absentuje. Z uvedených dôvodov súd prvého stupňa považoval odstúpenie od zmluvy za neplatný právny úkon. Keďže žalobca nepreukázal, že došlo k platnému odstúpeniu od zmluvy, nevznikla ani povinnosť žalovaného vrátiť poskytnuté finančné prostriedky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý rozhodoval ako odvolací súd o odvolaní žalobcu proti zamietnutiu žaloby a odvolaní žalovaného proti výroku o trovách konania, rozsudkom z 12. januára 2006 rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej potvrdil. V časti o trovách konania rozsudok zmenil tak, že žalobca je povinný zaplatiť žalovanému 472 579,-- Sk trov konania na súde I. stupňa a žalobcu zaviazal zaplatiť žalovanému 259 796,-- Sk náhrady odvolacieho konania.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca odstúpil od zmluvy o dielo s poukazom na existenciu skutočností uvedených v § 356 Obch. zák. Podľa tohto ustanovenia, ak sa po uzavretí zmluvy zmarí jej základný účel, ktorý bol v nej výslovne vyjadrený, v dôsledku podstatnej zmeny okolností, za ktorých sa zmluva uzavrela, môže strana dotknutá zmarením účelu zmluvy, od nej odstúpiť. Podľa ods. 2 uvedeného ustanovenia za zmenu okolností podľa odseku 1 sa nepovažuje zmena majetkových pomerov niektorej strany a zmena hospodárskej alebo trhovej situácie. Predpokladom pre použitie tohto spôsobu zániku záväzku je kumulácia oboch podmienok stanovených v § 356 ods. 1 Obch. zák. Citované ustanovenie umožňuje odstúpiť od zmluvy, ak by jej plnenie bolo pre niektorú zo strán bezúčelné vzhľadom na podstatnú zmenu okolností, za ktorých strany túto zmluvu uzavreli, pričom zmena okolností musí nastať až po uzavretí zmluvy a musí byť podstatná. Nie je rozhodujúce, či podstatná zmena okolností bola spôsobená konaním niektorej strany alebo okolnosťami, ktoré nemajú pôvod v konaní strán. Pre aplikáciu tohto ustanovenia sa vyžaduje, aby základný účel bol v zmluve výslovne vyjadrený.

Podľa žalobcu je základný účel zmluvy v danom prípade obsiahnutý v článku 3 bod 3.3, podľa ktorého zhotoviteľ bude realizovať a koordinovať prototypové skúšky a bude využívať doterajšie čiastkové poznatky a bude tiež uplatňovať nadobudnuté poznatky zo stavby a technických skúšok prototypu r. 755 tak, aby sa implantovali v opakovaných prototypoch r. 755 v overovacej sérii a aby výsledky mohli byť predmetom schválenia typu dráhového vozidla a jeho zavedenia v prevádzke na ŽSR. Z uvedeného ustanovenia, upravujúceho postup pri realizácii predmetu plnenia, ktorý je vyjadrený v článku 3 bod 3.1 zmluvy, však nemožno vyvodiť základný účel zmluvy, ktorým treba rozumieť taký účel, dosiahnutie bolo jediným dôvodom pre uzavretie zmluvy.

Podľa odvolacieho súdu nebola splnená ani ďalšia podmienka pre odstúpenie od zmluvy z použitého dôvodu. Podmienkou pre odstúpenie je podstatná zmena okolností, za ktorých sa zmluva uzavrela. Ustanovenie § 356 ods. 2 Obch. zák. definuje, čo nemožno považovať za zmenu okolností podľa odseku 1. Žalobcom namietané porušenie zmluvných povinností žalovaným nemožno považovať za podstatnú zmenu okolností, za ktorých bola zmluva uzavretá. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na list žalobcu z 20. októbra 1998, v ktorom žalovanému oznamuje, že vzhľadom na platobnú neschopnosť a neschopnosť zabezpečiť úhrady za práce a dodávky vykonané žalovaným aj na základe predmetnej zmluvy

o dielo, prestáva uhrádzať faktúry za vykonane práce. Ani podľa odvolacieho súdu neboli splnené podmienky pre odstúpenie od zmluvy o dielo, v dôsledku čoho žalobcom uplatnené právo na vrátenie záloh, ktoré poskytol žalobca v súlade so zmluvou, nie je opodstatnený. Námietku žalobcu, podľa ktorej súd prvého stupňa nevykonal dokazovanie na opodstatnenosť žaloby aj so zreteľom na možnosť vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, nepovažoval za dôvodnú, pretože v konaní uplatnené právo vymedzil žalobca jednoznačne určením žalobného petitu, ako aj určením rozhodných skutočností, z existencie ktorých opodstatnenosť svojej pohľadávky vyvodzoval, bez uvedenia ďalších skutočností, ktoré by odôvodňovali možnosť posúdenia uplatneného nároku z iného právneho dôvodu.

Rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť 13. februára 2006.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie. Dovolanie podal na podnet žalobcu a Ž.S., a. s... Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

V dovolaní uviedol, že rozhodnutím jediného akcionára predchádzajúceho žalobcu – Ž. a. s. došlo z účinnosťou od 1. januára 2005 k zrušeniu žalobcu bez likvidácie formou rozdelenia na dve nástupnícke spoločnosti, a to na Ž.S., IČO: X., a na Ž.C., IČO: X., pričom podľa výpisov z obchodného registra tieto nástupnícke spoločnosti prebrali všetky práva a záväzky predchádzajúceho žalobcu. Ž. bola ku dňu 1. januára 2005 vymazaná z obchodného registra.

Dňa 4. mája 2005 doručil terajší žalobca – Ž.C. odvolaciemu súdu oznámenie, že je právnym nástupcom pôvodného žalobcu sú dve spoločnosti a v predmetnom spore je nástupcom on. Doložil to delimitačným protokolom, ktorý je podpísaný len zástupcami Ž.C. Odvolací súd bez toho, aby bližšie skúmal platnosť predloženého delimitačného protokolu, konal ďalej len s terajším žalobcom a rozsudok súdu prvého stupňa 12. januára 2006 potvrdil. Z uvedeného skutkového stavu vyplýva, že v prejednávanej veci došlo na strane žalobcu počas konania k zániku rozdelením, a to ku dňu 1. januára 2005. Jeho právnymi nástupcami sa stali dve samostatné právnické osoby, s ktorými mal odvolací súd konať. Predložený delimitačný protokol mal odvolací súd, vzhľadom na obsah a formu vyhodnotiť ako neplatný právny úkon a v konaní postupovať v súlade s § 107 ods. 4 (v dovolaní zrejme v dôsledku

chyby v opise ods. 3) O. s. p. Napriek tomu, že odvolací súd o univerzálnej sukcesii na strane žalobcu vedomosť preukázateľne mal, so všetkými právnymi nástupcami nekonal, čím bola účastníkovi konania jeho postupom znemožnená realizácia tých procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní, ktoré by slúžili k zabezpečeniu spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Základné pochybenie odvolacieho súdu teda spočíva v tom, že svojim procesným postupom odňal účastníkovi konania, obchodnej spoločnosti Ž.S., a. s., možnosť konať pred súdom. Odvolací súd svojim postupom konanie zaťažil procesnou vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O. s. p.

Dovolateľ poukázal aj na ďalší nesprávny postup odvolacieho súdu, ktorý rozšírenie právnej kvalifikácie žaloby zo strany žalobcu aj o § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, teda o bezdôvodné obohatenie nevyhodnotil, týmto dôvodom sa nezaoberal a svoj postup odôvodnil tým, že skutočnosti, ktoré by odôvodňovali možnosť posúdenia uplatneného nároku z tohto právneho dôvodu neboli v žalobcom uvedené. S týmto názorom odvolacieho súdu sa nemožno stotožniť, nakoľko žalobca nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia požadoval a svoju žalobu o zaplatenie 30 mil. Sk s príslušenstvom odôvodnil nielen § 356 ods. 2 Obchodného zákonníka, ale minimálne v odvolaní a na pojednávaní dňa 12. januára 2006 aj § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Z tohto pohľadu možno rozhodnutie odvolacieho súdu označiť za nedostatočné. Zamietnutie uplatneného nároku žalobcu vyhodnotil iba z pohľadu § 356 Obchodného zákonníka, pričom povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie nie je viazaná na splnenie žiadnych subjektívnych predpokladov a má ju každý, kto sa na úkor iného obohatí, pričom za majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov možno v rovine obchodno - záväzkových vzťahov uvažovať aj z pohľadu súladu výkonu práv a povinností so zásadami poctivého obchodného styku.

Žalobca (v rozsudku označený žalobca) a Ž.S., a. s. navrhli mimoriadnemu dovolaniu vyhovieť.

Žalovaný vo vyjadrení navrhol mimoriadne dovolanie zamietnuť. Uviedol, že pojednávania, na ktorom odvolací súd rozhodol o odvolaní, sa zúčastnili zástupcovia oboch právnych nástupcom predchádzajúceho žalobcu. Právny zástupca Ž.S., a. s. nenamietali skutočnosti vyplývajúce z Protokolu o prevode práv a povinností, ktoré boli založené v spise. Upozornil na to, že JUDr. J., ktorý bol v spore substitučne zastúpený JUDr. M., ako aj

advokát JUDr. Š. vykonávajú advokáciu pod spoločným menom C.. Nepovažuje za správny záver Generálneho prokurátora ohľadne odňatia možnosti spoločnosti Ž.S., a. s., konať pred súdom. Ž.S., a. s., nielenže mala možnosť konať pred súdom v rámci odvolacieho konania (keď vzniklo všeobecné právne nástupníctvo), ale v rámci odvolacieho konania pred súdom aj konala v zastúpení svojim právnym zástupcom, ktorý sa v nadväznosti na ešte právnym predchodcom písomne podané odvolanie, aj priamo na pojednávaní vyjadril k prejednávanej veci.

Žalovaný za neopodstatnený považoval aj druhý v mimoriadnom dovolaní uvedený dôvod, podľa ktorého odvolací súd pochybil, keďže neposúdil uplatnený nárok z hľadiska prípadného vydania bezdôvodného obohatenia. Súd vyhodnotil odstúpenie od zmluvy ako absolútne neplatné, ktorý záver nebol spochybnený dovolateľmi ani v podanom podnete na podanie mimoriadneho dovolania a táto skutočnosť nie je predmetom mimoriadneho dovolania. Navrhovateľ sa zaplata 30 mil. Sk domáhal na skutkovom základe, že konaním odporcu došlo k zmareniu účelu zmluvy, v dôsledku čoho navrhovateľ od zmluvy o dielo odstúpil. Súd bol viazaný žalobným návrhom, ako aj tvrdeniami a podaniami navrhovateľa, pričom posudzoval uplatnený nárok v intenciách skutkovo jednoznačne vymedzeného žalobného návrhu ako skutočností, z ktorých opodstatnenosť uplatneného nároku navrhovateľ v spore vyvodzoval. Súd nemal možnosť ani oprávnenie doslova vymyslieť si iné dôvody, ako tie, ktoré boli navrhovateľom uvedené a na základe týchto fiktívnych dôvodov rozhodnúť v prospech navrhovateľa. Nestotožňuje sa s tvrdeniami uvedenými v mimoriadnom dovolaní o tom, že navrhovateľ rozšíril právnu kvalifikáciu žaloby aj o vydanie bezdôvodného obohatenia. Je toho názoru, že právna kvalifikácia nároku prináleží len súdu, pričom na to, aby súd mohol v danom prípade posúdiť vec podľa ustanovení § 451 Obč. zák., musel by svoj právny názor oprieť o reálny, tvrdý a preukázaný skutkový základ odôvodňujúci aplikáciu ustanovenia § 451 Obč. zák. V konaní však nebol uvedený ani jeden skutkový a právny dôvod, ktorý by preukázal, že k bezdôvodnému obohateniu odporcu došlo.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 4 O. s. p.) po zistení, že boli splnené podmienky na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e O. s. p., vec preskúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) v napadnutom rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že dovolanie nie je opodstatnené.

V § 107 ods. 4 O. s. p. je upravený postup súdu, ak v priebehu konania zanikne právnická osoba. Ak má právneho nástupcu, súd pokračuje v konaní s ňou, ak jej niet, konanie zastaví. Otázkou hmotnoprávneho právneho nástupníctva zaniknutej obchodnej spoločnosti upravuje v § 69 ods. 4 Obch. zák. Ak majetok rozdeľovanej spoločnosti prechádza na novozaložené spoločnosti a v rozhodnutí nie je určené, na ktorú spoločnosť určitá časť majetku prechádza, táto časť majetku do podielového spoluvlastníctva všetkých nástupníckych spoločností.

Z výpisov z obchodného registra vyplýva, že právnymi nástupcami predchádzajúceho žalobcu je Ž.S., a. s., IČO: X., a Ž.C., IČO: X., Podľa údajov registra, obe nástupnícke spoločnosti prebrali všetky práva a záväzky pôvodného žalobcu ku dňu 1. januáru 2005. K uvedenému dňu bola Ž., vymazaná z obchodného registra.

Ani citované ustanovenia však nemenia nič na zásade, že dispozičné právo v konaniach, ktoré začínajú na návrh, má žalobca, resp. ten, kto má jeho miesto v konaní, ako procesný nástupca zaujať. Nikoho nemožno nútiť, aby sa stal navrhovateľom v konaní. Žalobca je dominus litis, čo sa prejavuje okrem iného tým, že on rozhoduje o tom, či sa stane žalobcom (navrhovateľom) a stáva sa nim z vlastnej vôle. Platí to pre začatie konania, kde žalobca podaním žaloby prejavuje zároveň vôľu stať sa účastníkom na žalujúcej strane. Dispozičné právo v tomto smere má aj hmotnoprávny nástupca žalobcu, ktorý má právo rozhodnúť sa, či sa stane aj procesným nástupcom svojho právneho predchodcu. Ak má spoločnosť, ktorá zanikla, viacej nástupníckych spoločností, záleží len na nich, či budú všetky v konaní pokračovať ako procesní nástupníci, alebo túto možnosť využijú len niektoré z nich.

Terajší žalobca ako právny nástupca nepochybne prejavil úmysel stať sa procesným nástupcom predchádzajúceho žalovaného. Urobil tak podaním, doručeným odvolaciemu súdu 4. mája 2005 jeho právny zástupca, advokát Doc. JUDr. C. CSc. Podanie, ktoré je označené ako „Oznámenie o právnom nástupníctve“, obsahuje okrem oznámenia, že je jednou z nástupníckych spoločností pôvodného žalobcu, aj oznámenie, že na základe delimitačného protokolu, ktorého fotokópia sa prikladá, prešli na neho všetky práva a povinnosti zo sporu vedeného na odvolacom súde pod sp. zn. 3 Obo 114/05, preto sa stáva účastníkom konania.

Druhá nástupnícká spoločnosť – Ž.S., a. s., neurobila žiaden úkon, ktorým by prejavila záujem stať sa tiež procesným nástupcom pôvodného žalobcu a pokračovať v konaní ako účastník – žalobca. Neurobila síce žiaden výslovný úkon, že v konaní nemieni pokračovať ako procesný nástupca, vyplýva to však z nasledujúcich skutočností.

Predchádzajúceho žalobcu v konaní zastupoval advokát Doc. JUDr. J., CSc. na základe plnomocenstva z 10. augusta 2004. Po jeho zániku a prechode práv a povinností na nástupnícku spoločnosť, plnomocenstvo nezaniklo, ale práva a povinnosti z neho prešli podľa § 33b ods. 2 Obč. zák. na právnych nástupcov. Zástupcom oboch nástupníckych spoločností sa tak na základe uvedeného plnomocenstva stal Doc. JUDr. J., CSc. (ako na to sám upozorňuje v už spomenutom „Oznámení“). Zástupcom oboch spoločností bol aj v čase rozhodovania odvolacieho súdu, ako to vyplýva z plnomocenstva, ktorým 11. januára 2006 **v mene Ž.S. a. s.** splnomocnil na všetky úkony v mene tejto spoločnosti v spore vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Obo 114/358 advokáta JUDr. P.Š. Podľa zápisnice z pojednávania sa JUDr. Š. zúčastnil odvolacieho pojednávania 12. januára 2006. V zápisnici označený za zástupcu navrhovateľa bez bližšieho vysvetlenia rovnako ako JUDr. M. (ktorého substitučné plnomocenstvo v spise nie je založené).

Z uvedeného vyplýva, že Doc. JUDr. C. zastupoval po zániku predchádzajúceho žalobcu oboch právnych nástupcov. Ak len v mene jedného z nich urobil úkon, smerujúci k tomu, že bude ako procesný nástupca pokračovať v konaní, treba mať za to, že druhý právny nástupca, teda Ž.S., a. s., v konaní pokračovať v postavení procesného nástupcu nemienil. Dôvod, pre ktorý v konaní pokračovala len Ž. C., je zrejmý z „Oznámenia“, v ktorom s poukazom na fotokópiu delimitačného protokolu uvádza, že práva a povinnosti zo sporu prešli na ňu. Uvedenú skutočnosť súdu oznamovala osoba, ktorá bola zástupcom oboch nastupujúcich spoločností. I keď je „Oznámenie“ formulované ako podanie len jednej z nastupujúcich spoločností, nemožno pochybovať o tom, že vychádza zo zhodného stanoviska oboch spoločností k otázke prechodu práv a povinností z predmetného súdneho konania, teda ku skutočnosti, že prešli na Ž.C. V opačnom prípade, teda ak by stanoviská spoločností v tejto otázke boli protichodné, nemohol by byť pre kolíziu záujmov Doc. JUDr. C. zástupcom oboch (§ 21 zák. č. 586/2003 Z. z. o advokácii). Napokon na odvolacom pojednávaní sa zúčastnil JUDr. Š. s plnou mocou od Ž.C., neprejavil nesúhlas s postupom súdu. V súvislosti s protokolom dovolací súd poznamenáva, že ide len o fotokópiu zrejme len

jeho časti. Na predloženej časti síce nie je podpis zástupcu Ž.S., a. s. avšak ani jedna zo spoločností v spoločne podanom podnete na podanie mimoriadneho dovolania netvrdia, že tvrdenie uvedené v „Oznámení“, že práva a povinnosti z predmetného sporu prešli na Ž..., nezodpovedá skutočnosti.

Podľa názoru dovolacieho súdu postupom odvolacieho súdu nebola Ž.S., a. s., odňatá možnosť konať pred súdom a nebol naplnený dovolací dôvod podľa § 237 písm. f / O. s. p.

Dovolací súd sa nestotožňuje ani s druhým dôvodom mimoriadneho dovolania.

Skutkový základ uplatneného práva je v žalobe vymedzený celkom jednoznačne. Je nim odstúpenie od zmluvy. Na rozdiel od právnej úpravy dôsledkov odstúpenia od zmluvy podľa Občianskeho zákonníka, kde účinným odstúpením sa zrušuje zmluva od začiatku (§ 48 ods. 2) sa odstúpením od zmluvy v obchodných vzťahoch zmluva podľa § 351 ods. 1 Obch. zák. zrušuje a účinky odstúpenia nastávajú až momentom odstúpenia (ex nunc). Plnenie, poskytnuté pred zrušením zmluvy, nie je plnením z neplatnej zmluvy, preto na usporiadanie vzájomných nárokov nemožno použiť právnu úpravu bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. Obč. zák. Bez ohľadu na dôvod odstúpenia od zmluvy je v žalobe správne uvedená právna kvalifikácia uplatňovaného práva citovaním znenia § 351 ods. 2 Obch. zák. (bez uvedenia čísla paragrafu). Na uvedenom skutkovom vymedzení počas celého konania na súde prvého stupňa žalobca nič nezmenil. Zmenu skutkového základu neobsahuje ani odvolanie. Žalobca v ňom okrem iného uvádza, že stav, keď žalovanému zaplatil 54 506,-- Sk a žalovaný zo svojich záväzkov zo zmluvy nesplnil nič, je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku a takýto výkon práva nepožíva súdnu ochranu. V prednese na odvolacom súde uviedol, že i keby odstúpenie od zmluvy bolo neplatné (v zápisnici je zrejme nesprávne uvedené „... bolo platné...), právo na vydanie bezdôvodného obohatenia by trvalo, avšak bez toho, že by skutkový podklad takéhoto práva bližšie špecifikoval. Bez uvedenia iných skutkových okolností je to však len iná právna kvalifikácia rovnakého skutkového deja, ktorý má právo zakladať.

Správny je názor odvolacieho súdu, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie a hodnotil vec s prihliadnutím na žalobný petit a na žalobou vymedzené rozhodujúce skutočnosti, z existencie, ktorých žalobca opodstatnenosť svojej pohľadávky vyvodzoval.

Nemal preto dôvod skúmať opodstatnenosť pohľadávky z iného, než z uplatneného skutkového dôvodu.

V uvedenej súvislosti dovolací súd, okrem už uvedeného, považuje za potrebné pripomenúť, že ide o novo uvedené skutočnosti, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa napriek poučeniu podľa § 120 ods. 4 O. s. p. Nemohli byť preto relevantným odvolacím dôvodom a odvolací súd na ne ani nemohol prihliadnuť (§ 205a O. s. p.).

Súd prvého stupňa i súd odvolací dospeli k zhodnému záveru, že odstúpenie od zmluvy je neplatné, ktorého správnosť nenamieta ani dovolateľ. Na vrátenie plnenia zo zmluvy, ktorá nebola zrušená, nie je právny dôvod. Ak nie sú splnené podmienky pre vrátenie plnenia, poskytnutého na základe zrušenej zmluvy podľa § 351 ods. 2 Obch. zák., nie je možné dosiahnuť plnenie na rovnakom skutkovom základe z titulu bezdôvodného obohatenia (pozri stanovisko uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. 26/1975, str. 162). K opakovaným námietkam žalobcu, že žalovaný za poskytnuté peňažné plnenie nevykonával práce, na ktoré sa v zmluve zaviazal treba uviesť, že samotné neplnenie zmluvy jednou zo zmluvných strán bez ďalšieho nezakladá dôvod na vrátenie plnenia poskytnutého druhou stranou. Podľa okolností však môže byť dôvodom na odstúpenie od zmluvy. Žalobca však z uvedeného dôvodu od zmluvy neodstúpil (podľa tvrdenia žalovaného vo vyjadrení k dovolaniu sa tak stalo až 11. decembra 2006, teda približne 10 mesiacov po právoplatnom skončení veci).

Z uvedených dôvodov bola žaloba bezdôvodná, súd prvého stupňa ju správne zamietol a odvolací súd správne jeho rozhodnutie potvrdil. Dovolací súd preto podľa § 243b ods. 1 v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p. mimoriadne dovolanie zamietol.

Žalovaný mal v dovolacom konaní úspech, patrí mu preto náhrada trov dovolacieho konania. Podľa § 148a ods. 2 O. s. p. povinnosť nahradiť trovy konania majú žalobca a Ž.S., a. s., na ktorých podnet generálny prokurátor podal mimoriadne dovolanie. Trovy žalovaného pozostávajú z troch právneho zastúpenia advokátom. Advokát má právo na odmenu za 3 úkony právnej pomoci podľa § 10 ods. 1, 2 v spojení s § 14 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších zmien po 2 411,54 € (prevzatie a príprava zastúpenia, vyjadrenie k mimoriadnemu dovolaniu z 20. apríla 2007 a jeho doplnenie z 4. júna 2007) a

trikrát náhradu výdavkov v paušálnej výške 5,9 € podľa § 16 ods. 2 vyhlášky, spolu 7 252,25 €.

Po pripočítaní dane z pridanej hodnoty 1 377,92 podľa § 18 ods. 3 vyhlášky, predstavuje odmena 8 630, 17 €. Oproti vyúčtovaniu odmeny právnym zástupcom žalovaného, dovolací súd nepovažoval odmenu za vyjadrenie z 21. septembra 2009 za účelne vynaloženú a jej náhradu nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. septembra 2009

JUDr. Peter Dukes, v. r.
predseda senátu